

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ у лютому 2022 року

(оглядова довідка за матеріалами преси, інтернету та неопублікованими документами)

Загальні питання

16 лютого в Україні вперше відзначено День єднання – державне свято, започатковане президентом України з метою посилення консолідації українського суспільства, зміцнення його стійкості в умовах зростання гібридних загроз, інформаційно-пропагандистського, морально-психологічного тиску на суспільну свідомість. У цей день на будинках і спорудах в усіх населених пунктах було піднято Державний прапор України. З нагоди святкування Дня єднання у багатьох містах проведено флешмоби, автопробіги, інсталяції, колективне виконання гімну України. На провідних загальнонаціональних та регіональних телеканалах відбувся марафон «UАразом».

Представництво Президента України в АР Крим/Офіс Кримської платформи організувало низку заходів до Дня спротиву окупації Криму та Севастополя. Зокрема 22–24 лютого у Львові пройшли Дні Криму, тематичну програму яких склали: фотовиставка М. Салієвої «Народжені після арешту» (Центр імені Митрополита Андрея Шептицького), дискусії на теми «Наблизити Крим: спільні кроки до реінтеграції півострова та його мешканців» і «Культурна деокупація» (Культурно-мистецький центр ім. О. Довженка), читання листів політв'язнів (Книгарня Старого Лева). Також у Києві, на площинах Українського інституту національної пам'яті, було відкрито виставку «Віртуальний музей російської агресії». 26 лютого на майданчику телеканалу «ДОМ» відбувся «Телемарафон до Дня спротиву окупації», а в соціальних мережах запущено інформаційну кампанію *#ОбличчяСпротиву*.

День Героїв Небесної Сотні

Кампанія вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні проходила під усталеним гаслом «Небесній Сотні вдячні за свободу!». Основним організатором заходів виступив Національний музей Революції Гідності. Вперше державні вшанування героїв відбулися за єдиним церемоніалом по всій Україні, зокрема, в Єкуменічному храмі Архистратига Михаїла та Українських Новомучеників у Києві. Соціальну вуличну рекламу цього року візуалізовано ілюстратором О. Ком'яховим. Крім того, було продовжено проєкт «Характери гідності», який

уже налічує кілька десятків відео, та проведено щорічну тиху акцію «Ангели пам'яті». 16 лютого Національний музей Революції Гідності організував круглий стіл (онлайн) «Небесна сотня в пам'ятливій парадигмі». А вже від 17 лютого в столиці стартували екскурсійні тури пам'ятними місцями Майдану та тематичні виставки, серед яких: «Євромайдан у Донецьку. Історія боротьби за гідність» (Михайлівська площа), «Справи Майдану: на шляху до правосуддя та історії» (алея Героїв Небесної Сотні), «Мистецький Барбакан. Ретроспекція» (Галерея протестного мистецтва), «Мальована історія Майдану» (майдан Незалежності). 20 лютого на алеї Героїв Небесної Сотні відбулася презентація інсталяції «Обірвана кулею мрія». У кінотеатрі «Братислава» в межах проекту «Роки війни та любові. 2013–2022» експонувалася виставка фоторобіт із фондів Національного музею Революції Гідності, а також демонструвалися кінострічки «Вона та війна» М. Кондракової, «Донбас» С. Лозниці. В Інформаційно-виставковому центрі Музею Майдану презентовано фотоальбом проекту «Євромайдан у Донецьку: історія боротьби за гідність» та третій том видання «Небесна сотня. Життєписи» за участі авторки С. Терейковської, поетеси Т. Домашенко та співака В. Котика. На згадку про найтрагічніші дні масових розстрілів протестувальників під час революції 2013–2014 років у Національній опері України пролунав «Реквієм» В. А. Моцарта. Чоловіча хорова капела ім. Л. М. Ревуцького представила в Національній філармонії України музично-літературну композицію «Народжена вільною», а Київський камерний оркестр – проект «Мрія про свободу», до якого увійшли: скрипковий концерт «Далеке світло» і симфонія «Голоси» для струнного оркестру П. Васкса та «Молитва про Майдан» Й. Балакаускаса. Цього дня у Львові героям Революції Гідності було присвячено: лекцію професора Українського католицького університету, історика Я. Грицака та фотовиставку «Ціна майбутнього» (Центр Митрополита Андрея Шептицького); тематичну виставку київського фотографа В. Кліщевського «Майдан 2014. Люди та події» (Палац культури імені Гната Хоткевича); гала-концерт української музики (Львівська національна опера); мистецькі проекти «REQUIEM» (Львівська національна філармонія) та «#Україна, Майдан, Пам'ятаємо!» (Національний академічний український драматичний театр ім. М. Заньковецької). У Дніпрі в межах виставки «Почуття революції» було представлено професійні й аматорські світлини, картини учасників революційних подій, особисті речі протестувальників. У Хмельницькому відкрито персональну виставку фотографій «"Революція Гідності: погляд серцем" фотохудожниці Мирослави Безман». А в Національному музеї-заповіднику «Битва за Київ у 1943 році» в Нових Петрівцях на Київщині та Музеї Небесної Сотні в Івано-Франківську розгорнуто експозицію робіт фотожурналіста О. Тимошенка «Розстріляний Майдан».

Вшанування пам'яті

6 лютого у Києві, в Музеї Національного університету «Києво-Могилянська академія», презентовано проект «Світ Сковороди», присвячений 300-річчю від дня народження українського педагога, просвітителя-гуманіста,

філософа, поета, письменника Григорія Сковороди. Брендінг проекту розробила комунікаційна агенція *Postmen*, переможець мистецького конкурсу Міністерства культури та інформаційної політики України, разом із літературним критиком Є. Стасіневичем. 300-денна кампанія до дня народження філософа стартувала зі сторінки в інстаграмі, яка ведеться від імені 28-річного Грега (саме так Г. Сковорода підписував свої листи). Також запрацювала онлайн платформа www.skovoroda.today.

17 лютого до 130-річчя від дня народження Патріарха УГКЦ Йосифа Сліпого у Львові перед міськрадою було відкрито тематичну банерну виставку. З цієї нагоди в Національному музеї імені Андрея Шептицького експонувалися унікальні речі, що належали кардиналу, а у фое Львівської національної філармонії ім. М. Скорика розгорнуто виставку «Молитва до митрополита. Сліпий. Спадкоємець», яку склали мистецькі твори сучасних художників з різних регіонів країни. Віддаючи шану пам'яті Патріарха, колективи та солісти Львівської національної філармонії зіграли чотири концерти. У програмі – виступи квартету Академічного камерного оркестру «Віртуози Львова», квартету бандуристок «Львів'янки», квартету АКО «Віртуози Львова» та музикантів О. Мацелюх, Л. Цури, К. Шалайської, І. Мацелюха. У Львівському національному академічному театрі опери та балету ім. С. Крушельницької презентовано ораторію українського композитора І. Щербакова на текст заповіту Йосифа Сліпого «Великого бажайте!». Твір пролунав у виконанні хору та камерного оркестру Заслуженої академічної капели «Трембіта» та симфонічного оркестру оперної студії Національної музичної академії ім. М. Лисенка.

Міжнародний день рідної мови

21 лютого в Україні відбувся онлайн-диктант кримськотатарською мовою. Його вчетверте організувала громадська організація *Nefest*. Цього року диктант присвячено політичним в'язням та людям, яких незаконно переслідують в окупованому Криму. Текст читала кримськотатарська поетка та письменниця С. Кокче.

19 лютого у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку Волинська крайова організація Народного Руху України провела форум «Мова – зброя нації». Гостям було запропоновано послухати лекції мовознавця, директора Інституту української мови НАН П. Гриценка та дитячої письменниці, педагогині Л. Ніцой, а також познайомитися з творчістю представників Волинської організації Національної спілки письменників України.

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки презентував 23 лютого оновлений довідник «У разі надзвичайної ситуації або війни». У ньому зібрано поради, як захистити себе у кризовій ситуації, зокрема, в зоні бойових дій. Оригінальні ілюстрації для брошури створив ілюстратор О. Грехов.

Благодійність. Меценатство

15 лютого у Києві, в Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький арсенал», відбувся допрем'єрний показ документальної стрічки режисера О. Смоляра «Дача». А від 16 лютого картину можна було подивитися на медіасервісі *Megogo* та в кінотеатрах мережі «Планета кіно». Фільм присвячено столичному центру «Дача» благодійного фонду «Запорука», який опікується онконедужими дітьми та їхніми родинami. Кошти від продажу квитків буде спрямовано на утримання закладу.

13 лютого у Кафедральному костелі Святих Апостолів Петра і Павла в Луцьку відбувся благодійний вечір органної музики «Дарую надію», організований БФ «З Богом у серці» за підтримки Карітас Спес парафії св. Петра і Павла. Відвідувачі концерту мали змогу довільною пожертвою підтримати онкохворих дітей.

Креативні індустрії

3–6 лютого у Мистецькому Арсеналі в Києві тривав п'ятдесятий *Ukrainian Fashion Week FW'22/23*. Модні покази ювілейного сезону відбулись у форматі *Phygital* (унікальне поєднання діджитал-технологій та офлайн-об'єктів). Відкриттям події стало шоу *Heart Rate* від С. Бизова. Традиційно під час *Ukrainian Fashion Week* проходили презентації та виставки. Мистецький Арсенал зустрів гостей трьома монументальними скульптурами від українських митців – «Колос» і «Зсув свідомості» Є. Зігури та «Глобальне потепління» М. Зігури. З нагоди 25-річчя тижня моди у холі музейного комплексу працювала фотовиставка, що продемонструвала досягнення українських дизайнерів за чверть століття. У перший день *UFW* український дизайнер С. Смолін презентував свій спільний із Суспільним мовником медіапроект «Візуальний код» – етнічну колекцію весільних суконь з елементами єврейської, грузинської, угорської, румунської, вірменської та німецької культур. Модні покази транслювалися онлайн на медіасервісі *MEGOGO* та діджитал-платформах *UFW*.

Театр

Лауреаткою премії імені Леся Курбаса стала режисерка Т. Трунова за постановку п'єси Н. МакКартні «Дім», прем'єра якої пройшла на сцені Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра. Премія присуджується професійним театральним режисерам за вагомий внесок у розвиток сучасного театрального мистецтва України.

5–7 лютого у столичному Театрі драматургів пройшов IV Фестиваль драматургії Любові та Бобра, в межах якого відбулися читання п'єс українських авторів, зокрема, переможців фестивалю «Липневий МЕД» Л. Тимошенко та Н. Захоженко. До створення читок долучилися театральні режисери В. Сурай, Є. Мамон, А. Романова, А. Басовська, П. Ар'є, І. Матієв.

17 лютого у київському кінотеатрі «Жовтень» презентовано першу в Україні театральну стримінгову платформу *DRAMOX*, яка дозволяє переглянути відеOVERSII вистав у постановці українських та світових театрів. Наразі до репе-

ртуару *DRAMOX* увійшли вистави Львівської національної опери, Одеського академічного українського музично-драматичного театру ім. В. Василька, столичних театрів – російської драми ім. Лесі Українки, драми і комедії на лівому березі Дніпра, «Золоті ворота», «Актор», «Дах», «Театр 360 градусів» та інших. Контент світових театрів представлено з субтитрами українською мовою.

У Києві відбулися, зокрема, такі прем'єри: «Фіделіо» Людвіга ван Бетховена (муніципальний академічний театр опери і балету для дітей та юнацтва); «Аутсайтери» за мотивами творів Дж. Орвелла та В. Пелевіна (академічний театр юного глядача на Липках); «Гест» за п'єсою Л. Берфуса у перекладі П. Ар'є (академічний театр «Золоті ворота»). Національна прем'єра опери Жуля Массне «Попелюшка» у новому форматі сучасних театральних технологій пройшла у Харківському національному академічному театрі опери та балету ім. М. В. Лисенка.

Музика

Премію імені М. В. Лисенка, яка присуджується щороку за видатні досягнення у сфері музичного мистецтва та мистецтвознавства, здобули композитор О. Скрипник за хоровий концерт «Катарсис» для мішаного хору *a cappella* на канонічні тексти (номінація «за видатні досягнення у професійній композиторській творчості») та етномузиколог, керівник фольклорного гурту «Древо» Є. Єфремов за «Наспів “жниво-голосіння” на Київському Поліссі», «Жанрово-обрядове попури – унікальний пісенний зразок з верхів'їв Горині», «Обрядові пісні Чернігівської землі – типове та особливе» (номінація «за видатні досягнення в музикознавстві»). В номінації «за видатні досягнення у професійному виконавському мистецтві» лауреата не визначено.

16 лютого в Національному палаці мистецтв «Україна» в Києві відбулась ювілейна (двадцята) церемонія нагородження Національною музичною премією «Українська пісня року 2021». Організатори проекту – М. Поплавський і О. Винник. Під час шоу нові пісні презентували артисти різних поколінь – Верка Сердючка, А. Пивоваров, *Wellboy* та інші. Нагороди вручено в номінаціях «Легенда української пісні» (Н. Могилевська, О. Винник, М. Поплавська, Верка Сердючка, І. Білик), «Гордість української пісні» (гурт *MOZGI*) та «Надія української пісні» (*Wellboy*, А. Пивоваров, С. Бабкін, А. Буткевич, Таюне, *Gena VITER* та гурт «ЯНЦЯ», Мята, *Alina Poplavska*).

13 лютого у бальній залі столичного готелю *Hilton* Київський симфонічний оркестр (*Kyiv Symphony Orchestra*) на чолі з диригентом М. Менабде (Грузія – Австрія) представив музичну програму «Ромео та Джульєтта». Музиканти подарували шанувальникам класичної музики твори П. Чайковського, С. Прокоф'єва та Б. Лятошинського, присвячені шекспірівській історії. Напередодні концерту оркестр влаштував відкриту генеральну репетицію «Ромео та Джульєтта / Сімейний концерт» для дітей.

Молодіжний симфонічний оркестр України (YsOU) за підтримки Українського культурного фонду запустив документальний проєкт у форматі інтерв'ю «Як бути музикантом». Серед героїв епізодів – диригентка О. Линів, компози-

тор та віолончеліст З. Алмаші, піаніст А. Баришевський, музикознавиця А. Гадецька та інші митці. Режисер вебсеріалу – Д. Кочнев.

7 лютого в Сумській обласній філармонії в межах Міжнародного фестивалю класичної музики «Слобожанська фантазія» відбувся концерт за участі провідних музикантів Харкова – Ю. Тарарака (труба), Є. Музиканта (скрипка, альт), М. Левандовського (фортепіано), Д. Бевза (труба), О. Міц (фортепіано), О. Масла (контрабас) та виконавців із Казахстану й Іспанії. Проведено також майстер-класи зі скрипки, фортепіано та духових інструментів. Організатором фестивалю за підтримки обласної держадміністрації та облради виступив Сумський фаховий коледж мистецтв і культури ім. Д. С. Бортнянського.

Візуальні мистецтва

В українській частині міжнародного конкурсу фотографій об'єктів культурної спадщини для Вікіпедії під назвою «Вікі любить пам'ятки» обрано десять найкращих робіт, які представлятимуть Україну на міжнародному етапі конкурсу. Загалом із вересня по жовтень минулого року було подано 25 тисяч світлин і відео. Серед учасників – професійні фотографи, краєзнавці, редактори Вікіпедії та просто небайдужі до збереження культурної спадщини люди. Очолила вітчизняний рейтинг світлина Ужгородського кафедрального собору фотографині К. Поліщук. У межах проєкту проходили також спеціальні номінації «Via Regia Україна», «Єврейська спадщина», «Млини», «Пам'ятки Подесення», «Квіти України», «Пам'ятки національно-визвольної боротьби», «Відео» та «Аерофото».

У столичних музеях і галереях у лютому було відкрито, зокрема, такі виставки: «Життя у час змін. Українська художня фотографія» – роботи українських фотохудожників О. Єфремова, О. Шимбаровського, А. Котлярчука, К. Барана та ін., «У просторі буття» – живопис, левкас М. Журавля (Національний музей «Київська картинна галерея»); «Всесвіт» – живопис і скульптури А. Логова (Музейно-виставковий центр «Музей історії міста Києва»); «Форма. Символ. Час» – дерев'яні скульптури та інсталяції *Astian Rey* (галерея мистецтв «Лавра»); *Pomme de Boue* – скульптурні роботи та мозаїки анонімних художників («Dymchuk Gallery»); «Просто неба» – живопис М. Рибачук («ABC арт»); «Транзитна зона. Вихід гейт 2022» – артпроект молодих художників про пандемію та її вплив на мистецький світ, «Одвічне» – картини О. Петрової («Мистець»); «Універсальність свободи» – живопис А. Варварова (Центр сучасного мистецтва «Білий світ»); «Тіло та місто» – живопис і графіка сестер-художниць Тетяни та Катерини Очередько (хаб «Культурний гараж»); «Близько» – фотопроект Т. Бичка (Лабораторія сучасного мистецтва «Мала галерея Мистецького арсеналу»); «Мій Ікігай» – гравюри М. Хіміча про культуру японського народу («Vakulenko Art Consulting»); «To the moon» – картини С. Кондратюка про уявне життя людей на Місяці («Avangarden Gallery&wine bar»); «Величезний, теплий та смердючий» – картини Т. Турлюн («The Naked Room»); «3652019 + 2/3» – понад 700 мініатюрних робіт, а також великі картини харківського художника Г. Зіньківського (Центр сучасного мистецтва «M17»); «Heartbeats» – роботи де-

сяти молодих авторів на тему кохання (Аукційний дім «Золотий Перетин»); «Інституалізація» – картини, відео й інсталяції О. Богомаза, Ю. Болси, О. Заремби, С. Кондратюка, М. Мазура, А. Підлісного, В. Рябоштана, О. Штепури, *Elis luna*, *Molly Route* («Imagine Point»); «У пошуках амазонок» – живопис і графіка В. Колесникова («Ню Арт»); «Правдиві історії» – живопис С. Корнієвського («Триптих Арт»); «Злиття» – серія акварельних робіт О. Токаревої («Shcherbenko Art Centre»); «За турнікетом» – малюнки українських ілюстраторів від об'єднання митців *VMIU* (вестибюль станції київського метрополітену «Золоті ворота»).

В інших містах України розгорнуто експозиції: «За фірткою» – картини Г. Кучабської, виконані акрилом на дошці (Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького); «Моя ітака» – живопис і колажі О. Белюсенка, «Карпати плюс» – картини О. Аполлонова (Палац Лозинського, Львівська національна галерея мистецтв імені Б. Г. Возницького); «Стрічки та трикутники» – проєкт Д. Чичкана, присвячений українській ідентичності (Львівський муніципальний мистецький центр); «БезЛадНі зв'язки» – роботи українських митців, створені в техніках колаж та асамбляж із колекції Тетяни та Бориса Гриньових (Харківська муніципальна галерея); *Enfant Terrible* – проєкт О. Калашніка, присвячений образу дитячої іграшки («ЄрміловЦентр» у Харкові); «Ремісія» – живопис І. Винарчика (львівська галерея «Зелена канапа»); *New bridges* – роботи у стилі абстрактного експресіонізму київських художників П. Лебединця, А. Алексеевої та картини одеського митця Л. Багрія (Одеський музей західного та східного мистецтва); «Нічого зайвого...» – картини О. Волошинова (галерея «NT-Art» в Одесі); пейзажів та натюрмортів О. Кузнєцова (картинна галерея культурно-мистецького центру «Красне» у Луцьку); «Шаліянові крила» – картини художниць-абстракціоністок Н. Садов'як, Г. Філіпової, Н. Вовчук та С. Божеску (Центр культури «Вернісаж» у Чернівцях); «Відчути музику трави» – малярство Г. Юр'єва (Художній музей м. Луцька, відділ Волинського краєзнавчого музею); «Стіна» – живопис П. Ковача, *Entered without a key* – монументальні картини А. Самаріна (Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку); *Douzieme maison de la Lune* – портрети, сакральні образи, абстрактні та фігуративні пейзажі О. Демка (Хмельницький обласний художній музей); «Дотик акварелі – 2022» – картини рівненських митців Т. Белащук, П. Бенедюка, О. Бобришева, О. Галайчук та ін. (Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека); «У пошуках іншої досконалості» – живопис, графічні та скульптурні роботи В. Лободи (рівненська галерея європейського живопису «Євро-Арт»); «Він.Вона.Нюанс.НЮарт» – живопис, фотографія, скульптури та графіка 50 авторів (Дніпровський будинок мистецтв); бієнале «АквареліЯ» – 150 картин акварелістів із 15 міст України (Центр культури «Вернісаж» у Чернівцях).

16 лютого у центральному парку культури та відпочинку імені Лесі Українки у Луцьку встановлено нову скульптурну композицію кликунів. Авторка – львівська майстриня Н. Музичко.

Музейна справа. Охорона культурної спадщини

3 лютого у Національному заповіднику «Софія Київська» у присутності першої леді України О. Зеленської та першої леді Туреччини Е. Ердоган відбулася презентація турецькомовного аудіогіда. За сприяння Міністерства культури та інформаційної політики України цей пілотний проєкт створено Державним агенством розвитку туризму України й Турецькою агенцією зі співробітництва та координації.

23 лютого у Національному заповіднику «Софія Київська» проведено пам'ятні заходи, присвячені вшануванню Інгігерди – принцеси Шведської, великої княгині Руси-України, дружини Князя Ярослава Мудрого. Зокрема в Будинку Митрополита було презентовано монографію О. Ясинецької «Три покоління благовірності: Інгігерда Шведська, Анна Київська, Едігна Баварська» та виставку портретів Князя Ярослава Мудрого з Інгігердою, Анни Ярославни та Едігни Баварської авторства сучасного художника А. Орльонова.

Цього місяця в межах державної програми «Велика реставрація» у селі Підгірці на Львівщині завершено реставраційні роботи в Костелі Святого Йосипа – пам'ятці архітектури національного значення XVIII ст., а на Тернопільщині оновлено та відреставровано перехідний міст до Збаразького замку XVII століття та оборонну вежу Чортківського замку XIV століття.

Експозиційна та виставкова діяльність музеїв

14 лютого у Дніпрі відкрито виставку «Археологія великого будівництва: перехрестя епох». Експозицію склали кам'яні та кістяні знаряддя праці, прикраси, давня кераміка, знайдені під час зведення нової траси на Київ. Загалом науковцями вилучено понад півтори тисячі артефактів від часів палеоліту до початку XX століття. Згодом пам'ятки буде передано до Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д. Яворницького.

У столиці та областях представлено також виставки: «Анатоль Петрицький. Заперечення банальності» – оригінальні ескізи театральних костюмів А. Петрицького з колекції Музею театального, музичного та кіномистецтва України (Мистецький центр «Шоколадний будинок»); «Справдешні чудовиська» – картини М. Примаченко, присвячені фантастичним істотам (Національний музей Тараса Шевченка); колекції унікальних зображень тризуба – ілюстративного матеріалу «Альбому уніформ Української армії та Фльоти за доби визвольної боротьби (1917–1921) М. Битинського (Національний музей історії України); «Червоний шум» – радянське пропагандистське мистецтво з музейної колекції (Музейно-виставковий центр «Музей історії міста Києва»); «Сміх, страх і гріх очима Володимира Патики» – живопис і графіка художника (Музей етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України у Львові); «Таємниці старовинних натюрмортів» – живопис та графіка західноєвропейських майстрів XVII–XIX століття з музейної збірки (Харківський художній музей); ливарних форм прадавніх ювелірів (Тернопільський обласний краєзнавчий музей); «Столітнє пробудження» – живопис К. Михайловського (Палац культури міста Луцька); кераміки XV–XX ст. (Вінницький обласний краєзнавчий музей); «Міське життя. На стику століть» – понад 200 експона-

тів: порцеляна, посуд, гроші, жіночі аксесуари та різноманітні раритетні речі XIX–XX століть (Волинський обласний краєзнавчий музей).

Віртуальні музейні проєкти та диджиталізація

1 лютого Національний художній музей України розпочав продаж *NFT*-токенів за мотивами творів мистецтва з власної колекції. Наразі на платформі *STAMPSDAQ* представлено картини «Маскарад» й «Автопортрет» В. Максимовича, «Жінка з квітами» О. Мурашка, «Міст. Севр» О. Екстер і «Козак Мамай» П. Рибки.

Кам'янець-Подільський державний історичний музей-заповідник на Хмельниччині взяв участь у програмі *Google* «Панорами інтер'єрів» та створив віртуальні тури Галереєю мистецтв, Музеєм старожитностей Поділля, а також експозиціями «Історія грошей» та «Історія Магдебурзького права і самоврядування на Поділлі» Кам'янець-Подільської ратуші.

П'ять втрачених архітектурних і оборонних пам'яток Вінниці візуалізовано в межах проєкту «Вінниця – RE:конструкція минулого». Методом паралельного проєктування та відеопрезентацій на інформаційних стендах у місцях колишнього розташування об'єктів можна побачити Вінницький замок, оборонні споруди Мурів, фрагмент Миколаївського проспекту, будівлю «Народного дому» та Вознесенський храм на Замості. Ініціативу реалізовано ГО «Креативний простір», Музеєм Вінниці та Державним архівом Вінницької області.

У Житомирському обласному краєзнавчому музеї після семи років реставрації представлено відновлений мармуровий надгробок Елоїзи де Шодуар авторства данського скульптора Б. Торвальдсена. Крім того, 16 лютого у музеї презентовано проєкт, завдяки якому частину експонатів можна оживити за допомогою смартфона. Розробниками застосунку виступили студенти *Noosphere Engineering School* Поліського національного університету.

Кіномистецтво. Кіновідеопрокат

17 лютого на великі екрани країни вийшла стрічка О. Сенцова «Носоріг», створена у копродукції України, Польщі та Німеччини. Ще до прокату кримінальну драму можна було подивитись у Львові, Харкові та Кривому Розі (Дніпропетровська обл.), де відбулися також зустрічі кінорежисера з глядачами. Частину коштів від продажу квитків спрямовано благодійному фонду «Повернись живим».

Література

Премію імені Шолом-Алейхема, яка щорічно присуджується за найкращі літературно-мистецькі твори, що популяризують духовно-культурні надбання українського та єврейського народів і сприяють поширенню позитивного іміджу України в світі, здобула О. Уралова за переклад книги А. Суцкевера «Із Віленського гетто. Зелений акваріум» (видавництво «Дух і Літера»). Почесні дипломами отримали претенденти на премію, які потрапили до короткого списку: Ю. Верба за роман у 4 книгах «Одесская сага», Ю. Чорней за роботу «Вернон

Кресс. Життя під прикриттям», О. Нікітін за роман «От лица огня», Я. Стріха за переклад книги І. Башевіса Зінгера «Раб. Шоша».

Визначено переможців третього Всеукраїнського конкурсу майстрів малої прози *Open World*, ініційованого у Сумах. На поштову скриньку конкурсу цього року надійшло 400 оповідань від сотень авторів із десяти країн. За рішенням журі перше місце не було присуджено жодному учаснику. Друге місце розділили О. Демір з Анталії (Туреччина) та І. Тимоць зі Львова, а третє посів В. Ткаченко зі Сміли Черкаської області. Спецвідзнаку отримав В. Котенко з Бердянська Запорізької області, а найкращим твором сумської тематики визнано оповідання «Стежками у барвінку» В. Сень із села Миколаївка, що на Сумщині. Організаторами творчого змагання виступили А. Гоффман (США), український поет, науковець, фольклорист С. П'ятаченко та поетеса Н. Бурмака.

Лауреатами Всеукраїнської літературної премії імені Леоніда Тендюка «Експедиція», заснованої торік Кіровоградським осередком Національної спілки письменників України та Катеринівською сільською радою, стали О. Ляшко (книга «Сім футів під сузір'ям Південний Хрест» у номінації «Проза і есеїстика») та В. Левицький (збірка «У краї на зліт часів: поезії» у номінації «Поезія»).

11 лютого у селі Ковалівка на Черкащині відбулося вручення Всеукраїнської літературної премії імені Михайла Масла. За підсумками конкурсу, який стартував 1 вересня 2021 року, нагороду здобули Н. Вівчарик за повість «Хата з секретом» (номінація «За кращий художній твір молодого автора») та Л. Тараненко за збірку поезій «Дзеркала осені моєї...» (номінація «За кращий художній твір»).

20 лютого у Рівному нагороджено переможців Всеукраїнської літературної премії імені Анатолія Криловця. У номінації «Любовна лірика» премію отримали Ю. Сільчук (Ковель, Волинська обл.), Х. Семерин (Острог, Рівненська обл.), І. Генроша (Львів) та Я. Грицан (Івано-Франківськ). У номінації «Філософська лірика» призові місця посіли О. Лозова (Львів), В. Крупка (Вінниця) й О. Гунько (Херсон). Захід проводиться третій рік поспіль Національною спілкою письменників України разом із Рівненською обласною організацією НСПУ до дня народження поета, перекладача, літературознавця А. Крилоловця.

22 лютого також у Рівному, в приміщенні Літературного музею Уласа Самчука (сектор Рівненського обласного краєзнавчого музею), вручено премію імені Уласа Самчука. Лауреаткою цієї нагороди стала краєзнавиця, музейниця Г. Данильчук за два друковані публіцистичні видання – «ПДМ: Вчора. Сьогодні. Завжди...» та «Рівне у долях його мешканців».

2 лютого у Кропивницькому урочистий захід з нагоди відзначення переможців обласної літературної премії імені Євгена Маланюка було приурочено до 125-річчя від дня народження письменника. Цього року ювілейну двадцяту премію отримали Н. Бідненко за збірку віршів «Бузковий вечір» (номінація «Поезія»), К. Поліщук за книгу «Пташиний цвинтар» (номінація «Проза») та В. Поліщук за працю «Час псевдонімів і робкорів» (номінація «Літературознавство та публіцистика»).

Інклюзивні культура та мистецтво

На сайті проєкту «Довідник безбар'єрності» з'явилася функція перекладу на українську жестову мову. Для користувачів, які сприймають інформацію на слух, також передбачено аудіодескрипцію. Крім того, гід із коректного спілкування отримав англomовну та російськомовну версії. Проєкт ініційовано першою леді України О. Зеленською за технічної підтримки ГО «Безбар'єрність».

1 лютого у Києві у тематичному Музеї грошей Національного банку України відкрито тактильну виставку «Україна на дотик», яка дає можливість відвідувачам із вадами зору дізнатися більше про особливості дизайну національної валюти. В експозиції представлено 3D-скульптури видатних діячів і макети будівель, зображених на українських купюрах серії 2014–2020 років. Проєкт створено Музеєм у темряві «Третя після опівночі» за підтримки Українського культурного фонду.

2 лютого у приміщенні Київської міської державної адміністрації презентовано книгу-фентезі В. Андрієнка, О. Шульги «Легенди Чарівнолісся» та її версію шрифтом Брайля. Видавництво книги з тактильним шрифтом і унікальними рельєфними малюнками стало можливим завдяки підтримці ТОВ «Елекс Європа», ГО «Сенсоріка» та Ресурсного центру освітніх інформаційних технологій НУ «Львівська політехніка». Три таких екземпляри передано столичним установам – *online* бібліотеці *brailem.com*, центральній спецбібліотеці УТОС та Київській спецшколі № 5 ім. Я. Батюка.

6 лютого у Тернопільському академічному обласному театрі актора і ляльки відбулася прем'єра інклюзивної вистави «Мауглі» за Р. Кіплінгом. До постановки для дітей із вадами слуху актори театру вивчили мову жестів. Ініціатор проєкту – режисер-постановник Н. Лапунов.

Для людей з вадами слуху Одеський національний академічний театр опери та балету розробив спеціальний цикл екскурсій з перекладом на жестову мову. Перші п'ять авторських лекцій перекладено професійним сурдоперекладачем О. Синявською за текстами авторських екскурсій завідувачки літературно-драматичної частини театру Л. Нейчевої. Проєкт реалізовано в межах Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в країні до 2030 року.

Бібліотечна справа. Читання

Різними бібліотечними заходами відзначено такі ювілеї українських письменників, як 210-річчя Є. Гребінки, 125-річчя Є. Маланюка, 100-річчя Ф. Ісаєва, а також 220-річчя французького письменника В. Гюго та польського поета Ю.-Б. Залеського, 210-річчя англійського письменника Ч. Дікенса, 180-річчя швейцарського письменника, лауреата Нобелівської премії Й. Відмана, 160-річчя японського письменника О. Морі, 150-річчя японського письменника Т. Сімадзакі, 140-річчя ірландського письменника Д. Джойса, 120-річчя американського письменника, лауреата Нобелівської премії Д. Стейнбека та американського письменника Л. Гюза, 100-річчя литовського поета В. Мозурюнаса та естонського письменника Ю. Смуула, 90-річчя американської письменниці, лауреатки Нобелівської премії Т. Моррісон.

Аматорство

1–6 лютого у Тернопільському обласному художньому музеї тривала виставка творчого доробку учнів авторської іконописної школи львівського художника А. Майовця «Квітка Середньовіччя». Серед представлених образів – ікони Святого Миколая, Пресвятої Богородиці, Пресвятої Родини, Архангела Михаїла, виконані технікою темперного живопису на липових дошках.

Матеріал підготувала

Кобзаренко Л. П., провідний редактор
відділу наукового аналізу та
узагальнення інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 0,7. Б/т. Зам. 26. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12